

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१२९
दिनांक:- २२/१२/२०१०

१. श्री.गणपत काशिराम पाटील : अपिलार्थी : अनुपस्थित
अंजिंक्य, श्री सिध्दीविनायक सह. गृह निर्माण
संस्था मर्या., भिस्तबाग रोड, सावेडी, अहमदनगर,
जि. अहमदनगर.

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
निवासी नायब तहसिलदार,
तहसिल कार्यालय, नेवासा, जि. अहमदनगर.

२. जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नेवासा,
जि. अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि.०१/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/०९/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी, नेवासा तहसिल कार्यालय, नेवासा, जि. अहमदनगर यांच्याकडून त्यांनी स्वतः व इतर दोघांसाठी दिनांक १५/०७/२००९ रोजी दिलेल्या अर्जाबाबत मूळ अर्ज दाखल करेपर्यंत कोण कोणती कार्यवाही करण्यात आली याबाबतची माहिती मागितली आहे. अपिलार्थी यांनी या अर्जाद्वारे मौ.भेंडे बुा, ता.नेवासा येथील गट नं.१३८/२, १३८/३ व १३८/४ या मिळकतीची कृषिक आकारणी बदलून त्याची अकृषिक आकारणी करणेसंबंधी गणपत काशिराम पाटील (अपिलार्थी) व इतर दोघांसाठी गणपत काशिराम पाटील यांनी

दिनांक १५/०७/२००९ रोजी महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ चे कलम ५२ व १४९ अन्वये दिलेल्या अर्जावर कलम ४४(३) नुसार तहसिल कार्यालयाकडून केलेल्या कार्यवाहीची माहिती त्यांनी मागितली आहे. या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ३०/०९/२००९ अन्वये प्रथम प्रतिसाद देवून त्यांन असे कळविले की, आपला अर्ज चौकशीकामी मंडळ अधिकारी, चांदा यांच्याकडे पाठविण्यात आला होता व आपल्या अर्जावर कार्यवाही करण्याकामी वरीष्ट कार्यालयाचा आदेश प्राप्त होणे क्रमप्रात आहे. या कामी अहवाल सादर करण्याबाबत कार्यवाही चालू आहे. अपिलार्थी यांचे या उत्तराने समाधान न झाल्याने त्यांचा अर्ज दिनांक २१/१०/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार नेवासा, तहसिल कार्यालय, नेवासा यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. या अपील अर्जामध्ये असे नमूद केले आहे की, दिनांक ३०/०९/२००९ चा आदेश दिनांक ०६/१०/२००९ रोजी प्राप्त झाला व माहिती उपलब्ध करून दिली नाही. आयोगाकडे उपलब्ध कागदपत्रावरुन अपिलाची सुनावणी झाल्याचे तसेच आदेश पारीत केल्याचे दिसून येत नाही. अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे अधिनियमाच्या कलम १९(३) अन्वये केलेल्या द्वितीय अपीलात असे कळविले आहे की, त्यांनी केलेल्या त्यांच्या दिनांक १५/०९/२००९ च्या अर्जावरुन कलम ४४(३) नुसार कार्यवाही झालेली नाही व कार्यवाहीबाबत माहिती पुरविली नाही.

आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी आणि जन अपिलीय अधिकारी उपस्थित आहेत. जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा यांनी असा युक्तीवाद केला की, अर्जदार यांना कार्यालयात उपलब्ध असणारी माहिती दिली आहे. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या कलम ४४(३) नुसार जमीन अकृषिक करण्याबाबतच्या प्रस्तावावर जिल्हाधिकारी यांच्यामार्फत निर्णय करण्यात येतात. त्यामुळे प्रकरण जिल्हाधिकारी कार्यालयाशी संबंधित आहे. अपिलार्थी यांनी ही माहिती तहसिलदार कार्यालय, नेवासाकडून मागितली असल्यामुळे त्या अर्जाबाबतच्या केलेल्या पत्रव्यवहाराची माहिती तहसिलदार यांना देता येईल व ती अपिलार्थी यांना दिली आहे. या कलम ४४(३) नुसार अपिलार्थीची मिळकत अकृषिक करण्याबाबतच्या आर्जावर ९० दिवसात कार्यवाही होणे आवश्यक आहे. जिल्हाधिकारी कार्यालयात हा अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर नगररचना विभाग, सा.बां.विभाग वगैरे विभागांकडून विहीत मुदत देऊन नाहरकत दाखले मागविले जातात. तसेच तहसिलदार यांच्याकडून स्थळ निरीक्षण चौकशी अहवाल मागविला जातो. या सर्व कार्यवाहीबाबतची सद्यस्थिती कळू शकली नाही. सनावणीच्या दरम्यान, प्रथम अपीलाची सुनावणी

का झाली नाही, आदेश का पारीत केले नाहीत याबाबतचा विद्यमान तहसिलदार खुलासा करू शकले नाहीत. त्यांनी पुढे असेही स्पष्ट केले की, तत्कालिन जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार यांची बदली झाली असुन तत्कालिन जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदर यांनी राजीनामा दिला आहे.

आयोगाकडे उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे आणि जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा यांच्या युक्तीवादावरून असे आढळून येते की, अधिनियमातील तरतूदीनुसार अपिलार्थी यांना त्यांचे कार्यालयात असलेली माहिती विहित वेळेत देण्यात आली आहे. तथापि माहिती देणारे जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार यांच्या दिनांक ३०/०९/२००९ चे पत्रामधील मजकुरामधून तितकासा स्पष्ट अर्थ निघू शकत नाही. मिळकत अकृषिक करण्याच्या कार्यवाहीबद्दलची माहिती मागितली आहे व हा विषय जिल्हाधिकारी यांच्या कक्षेतील असल्याने वस्तुस्थिती पाहता अधिनियमाच्या कलम (६)३ नुसार माहिती अन्य सार्वजनिक प्राधिकरणाकडील असल्यास अपिलार्थीचा अर्ज त्या प्राधिकरणाकडे अर्ज मिळाल्याच्या तारखेपासुन पाच दिवसात हस्तांतरीत करणे गरजेचे आहे. तथापि तत्कालिन निवासी नायब तहसिलदार यांनी ही कार्यवाही न करून अधिनियमातील तरतूदीचे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे ते कार्यवाहीस पात्र आहेत तथापि त्यांनी राजीनामा दिला असल्याने व ते सध्या नोकरीमध्ये नसल्याने त्यांच्यावर कोणतीही कार्यवाही प्रस्तावित नाही. तसेच तत्कालिन जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, नेवासा यांनी प्रथम अपिलाची सुनावणी घेतली नाही, अपिलावर आदेश पारीत केलेले नाहीत त्यामुळे त्यांनी अधिनियमाच्या कलम १९(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांच्याकडे तत्कालिन तहसिलदार, नेवासा यांच्यावर प्रशासकीय कारवाई करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे. त्यासाठी या आदेशाची एक प्रत जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना देण्यात यावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या मिळकतीची अकृषिक आकारणी करण्याबाबतच्या दिनांक १५/०७/२००९ च्या अर्जावर कार्यवाही पूर्ण झाली किंवा नाही हे कळू शकत नाही. तसेच ही बाब जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांच्या अखत्यारितील असल्याने तहसिलदार नेवासा हेही याबाबत सद्यस्थिती सांगू शकत नाहीत. अपिलार्थी यांनी अर्ज केल्यापासून १ वर्षाहूनही अधिक कालावधी उलटला आहे. तत्कालिन जन माहिती अधिकारी यांनी नोकरीचा राजीनामा दिलेला आहे. अशा परिस्थितीत ५ दिवसामध्ये संबंधित प्राधिकरणाकडे अर्ज

पाठविण्याची मुदत शिथील करून जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नेवासा यांनी तातडीने हा अर्ज जिल्हाधिकारी कार्यालयातील माहिती अधिकारी यांच्याकडे हस्तांतरीत करावा आणि अपिलार्थी यांना हे आदेश प्राप्त होताच १० दिवसात त्यांच्या मिळकतीची अकृषिक आकारणी बाबत माहिती पुरविण्याची व्यवस्था करावी. मिळकतीची अकृषिक आकारणीची बाब जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांच्या अखत्यारीतील असल्याने त्यांनीही याप्रकरणी लक्ष घालणेबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

उपरोक्त विवेचन पाहता अपिलार्थी यांनी दिलेल्या अर्जावर मिळकतीची अकृषिक आकारणी करण्याबाबतची नोंद होणेकामी जिल्हाधिकारी यांचा हुक्म प्राप्त होणे आवश्यक असल्याने व हे अधिकार जिल्हाधिकारी यांचे असल्याने व उपलब्ध माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना पुरविली असल्याने अपील अर्ज निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

आदेश

- अपील क्र. १२१/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

- श्री.गणपत काशिराम पाटील, अंजिक्य, श्री सिध्दीविनायक सह. गृह निर्माण संस्था मर्या., भिस्तबाग रोड, सावेडी, अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
- जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नेवासा, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नेवासा, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- जिल्हाधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/११३/२०१०
दिनांक :- २२.१२.२०१०

श्री. भुजाडी रमेश मोहनराव,
रा. नांदुर रोड मु.पो. राहुरी ता. राहुरी
जि. अहमदनगर

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
शिरस्तेदार, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय,
श्रीरामपुर, जि.अहमदनगर.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
उपविभागीय अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय,
श्रीरामपुर, जि.अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २२/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपीलार्थीनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) प्रमाणे त्यांचा अर्ज दि. १२/११/२००९ नुसार (उप विभागीय अधिकारी यांचे कार्यालयात प्राप्त दि. १३/११/२००९) जन माहिती अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय श्रीरामपूर यांचेकडून, भोगवटादार वर्ग २ व खाजगी मालकीच्या जमिनी आपसात अदलाबदलाच्या विषयीच्या निकषाची माहिती/शासन निर्णयाच्या प्रती मागितल्या आहेत. अपिलार्थीनी माहिती समक्ष हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी तथा शिरस्तेदार, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, श्रीरामपुर यांनी या अर्जास त्यांचे पत्र दि. २४/११/२००९ नुसार प्रथम

प्रतिसाद देऊन अपिलार्थीना असे कळविले की, अर्जाच्या संदर्भात माहिती पुरविण्यासाठी रक्कम रु. ६/- चा भरणा शासकीय कोषागारात करावा आणि चलनाची प्रत दाखल करून माहिती घेवून जावी. उपलब्ध कागदपत्रांवरून अपिलार्थी यांनी रकमेचा भरणा केला नाही असे दिसून येते. अपिलार्थीनी त्यांचे पत्र दि. १७/१२/२००९ नुसार प्रांत अधिकारी, श्रीरामपुर यांचेकडे माहिती न मिळाल्याने प्रथम अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी, श्रीरामपूर विभाग, श्रीरामपूर यांनी दि. ०५/०१/२०१० रोजी सुनावणी घेवून त्यांचा आदेश दि. २०/०१/२०१० नुसार माहिती शुल्काची रक्कम चलनाने भरलेली नसल्याने अपील अमान्य केले. अपिलार्थीनी आयोगाकडे कलम १९(३) खाली दाखल केलेल्या द्वितीय अपिलामध्ये अशी कारणे नमूद केली आहेत की, प्रथम अपिलीय प्राधिकारी हे अपिलाच्या दिवशी उपस्थित राहिले नाहीत व माहिती अधिकारी यांनी अर्जदाराशी कुठलाही संपर्क केला नाही. आणि माहितीची मागणी कायम ठेवली.

आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी तथा शिरस्तेदार, उपविभागीय कार्यालय, श्रीरामपुर हे उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की, माहिती अधिकार अधिनियमातील तरतूदीच्या अनुषंगाने विहीत वेळेत अपिलार्थीना शुल्काचा भरणा करण्यासाठी कळविले आहे. सदरचे पत्र यू.पी.सी. ने पाठविले असून या प्रित्यर्थ पोस्टाच्या दाखल्याची प्रत उपलब्ध आहे. माहितीच्या अधिकारात मागणी केलेली माहिती त्यांना समक्ष देणेकामी तयार असून त्यांना तसे पत्रही देण्यात आले आहे. माहितीच्या अधिकाराखाली माहिती मिळण्यासाठी आवश्यक असलेले शुल्क न भरल्यामुळे त्यांना माहिती देता आली नाही. तसेच अपिलार्थीनी जन माहिती अधिकारी यांचेकडे समक्ष चौकशी केलेली नाही

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तिवाद व उपरोक्त विवेचन पाहता असे आढळून येते की, अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ अर्जात माहिती समक्ष हवी आहे असे नमूद केले आहे. त्यामुळे माहिती प्राप्त करण्यासाठी संबंधित कार्यालयात उपस्थित राहणे व जन माहिती अधिक-याशी संपर्क साधणे हे अपिलार्थीचे उत्तरदायित्व आहे. याबाबत त्यांनी त्यांचे द्वितीय अर्जामध्ये काहीही नमूद केलेले नाही, उलट माहिती अधिकारी यांनी अर्जदाराशी कुठलाही संपर्क केला नाही असे नमूद केले आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी गैरहजर आहेत. अपिलार्थीनी रकमेचा भरणा केल्यास जन माहिती

अधिकारी माहिती देण्यास तयार असून, माहिती, अपिलार्थी यांना समक्ष देणेकामी तयार आहे.

उपरोक्त विवेचन पाहता जन माहिती अधिकारी यांना असे आदेशित करण्यात येते की, अपिलार्थीना १५ दिवसात सशुल्क माहिती समक्ष पुरवावी तसेच अपिलार्थी यांनी हे आदेश प्राप्त होताच जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात समक्ष उपस्थित राहुन सशुल्क माहिती प्राप्त करून घ्यावी. अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्र. ११३/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री. भुजाडी रमेश मोहनराव, रा. नांदुर रोड, मु.पो. राहुरी, ता. राहुरी जि. अहमदनगर

२. जन माहिती अधिकारी तथा शिरस्तेदार, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, श्रीरामपुर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.

३. जन अपिलीय अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, श्रीरामपुर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.

४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/११६/२०१०
दिनांक :- २२.१२.२०१०

१. श्री. वेदू आनंदा भिल,
मु.पो. कळंबू९, ता. शहादा,
जि. नंदूरबार.

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा
कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती,
ग्रामपंचायत विभाग, शहादा, जि.नंदूरबार.
२. जन अपिलीय अधिकारी तथा
गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती,
शहादा, जि.नंदूरबार.

: प्रतिवादी : उपस्थित
: प्रतिनिधी
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे
दिनांक ०६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये
त्यांचा अर्ज दि. १६/११/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी, पंचायत
समिती, शहादा ग्रामपंचायत विभाग, नंदूरबार यांचेकडून श्री. डी.बी. बेलदार, विस्तार अधिकारी,
पंचायत समिती, शहादा यांचेकडे असलेल्या गटांतील ग्रामपंचायतीचे ग्रामसेवक यांनी दरमहा,
सहामाही व वार्षिक ग्रामपंचायतीच्या सादर केलेल्या अहवालाच्या नकला (मार्च २००० ते
आजपावेतो) वगैरे मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. मागितलेल्या माहितीमध्ये एकूण ३ मुद्यांचा
समावेश आहे. अपिलार्थी हे दारिद्र्य रेषेखलील आहेत व त्यांनी माहिती नोंदणीकृत टपालाद्वारे
हवी आहे असे त्यांचे मूळ अर्जात नमूद आहे. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा
दि. १२/०१/२०१० चे एक पत्र आणि दि. १८/०१/२०१० ची दोन पत्रे अशा एकूण तीन पत्रांद्वारे
अपीलार्थीना मुद्दा क्र. २ व ३ बाबतची माहिती पुरविली आहे आणि मुद्दा क्र. १ बाबत

कागदपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती काढण्यासाठी त्यांचे कार्यालयाकडे सादील खर्चास तरतुद उपलब्ध नाही आणि सदरच्या माहितीचे अवलोकन करण्यासाठी/तपासणीसाठी ही माहिती उपलब्ध करून देण्यात येईल, कार्यालयीन वेळेत येऊन सदरच्या माहितीचे अवलोकन करून घ्यावे असे कळविले आहे.

अपिलार्थीनी त्यांचे पत्र दि. ०१/०१/२०१० नुसार प्रथम अपील ग्रामपंचायत विभाग, पंचायत समिती, शहादा जि. नंदुरबार यांचेकडे दाखल केले आहे. या प्रथम अपील अर्जावर सुनावणी घेतल्याबाबतची किंवा आदेश पारित केल्याबाबतची कागदपत्रे उपलब्ध रेकॉर्डमध्ये दिसून येत नाहीत.

आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती शहादा हे उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीना त्यांनी त्यांचे पत्र दि. १२/०१/२०१० व दि. १८/०१/२०१० नुसार माहिती पुरविली आहे. मूळ माहितीचा अर्ज दि. १७/११/२००९ रोजीचा असताना माहिती उशिरा का पुरविली याबाबतचा काहीही खुलासा ते करू शकले नाहीत. अपिलाची सुनावणी का झाली नाही किंवा आदेश का काढण्यात आले नाहीत याबद्दल जन अपिलीय अधिकारी तथा विद्यमान गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा हे काही माहिती देवू शकले नाहीत. अपिलार्थीनी असा युक्तिवाद केला की, मुद्दा क्र. ३ बाबत महाराष्ट्र दर्शन योजनेच्या लाभांबाबत विस्तार अधिकारी यांचेबाबतची अपूर्ण माहिती मिळाली आहे. त्यांनी ज्या स्थळांना भेटी दिल्या त्या बिलांच्या नकला प्राप्त झाल्या नाहीत. तसेच, मुद्दा क्र. २ बाबत पंचायतीच्या क्लिंजीट बुकाच्या नकला प्राप्त झाल्या नाहीत. तसेच मुद्दा क्र. १ बाबतची माहिती अवलोकनासाठी ०७ दिवसात जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात हजर राहण्यास त्यांनी सहमती दर्शविली. जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती शहादा यांनी मुद्दा क्र. २ व ३ बाबतची वर नमूद माहिती पाठविल्याचे सांगितले आणि त्यांनी आजही त्या माहितीच्या जादा प्रती समक्ष विनामूल्य देण्याची तयारी दर्शविली. त्याप्रमाणे अपिलार्थी यांना आजच माहिती देण्याबाबत जन माहिती अधिकारी यांना आदेशित करण्यात आले. जन माहिती अधिकारी यांचेकडील अनुदानाची कमतरता लक्षात घेता तसेच मुद्दा क्र. १ ची माहिती जवळ जवळ ७००० पानांची असल्याने जन माहिती अधिकारी यांना असे आदेशित करण्यात आले की, अपिलार्थीनी मुद्दा क्र. १ च्या कागदपत्रांचे त्यांचे कार्यालयात येवून सात

दिवसांचे आत समक्ष अवलोकन केल्यानंतर अपिलार्थीना आवश्यक असलेल्या ५० कागदपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती विनामूल्य उपलब्ध करून द्याव्यात. अपिलार्थीनी सुनावणीच्या दरम्यान असे सांगितले की, त्यांना ५० पेक्षा जास्त प्रती हव्या असल्यास ते ज्यादाचे पैसे भरण्यास तयार आहेत. तरी, जन माहिती अधिकारी यांनी त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

आयोगाकडे उपलब्ध कागदपत्रे, अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद व उपरोक्त विवेचन पाहता, जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा यांनी अपिलार्थीचा दि. १७/११/२००९ चा अर्ज असताना प्रत्यक्षात प्रथम दि. ०४/०१/२०१० रोजीच्या पत्राने प्रतिसाद दिला आहे. त्यामुळे त्यांनी १९ दिवस इतक्या विलंबाने माहिती देवून माहिती अधिकार अधिनियम कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा हे अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र आहेत. तरी, त्यांचेकडून रु. ४,७५०/- इतकी शास्ती वसूल करावी असे आदेशित करण्यात येत आहे. अपील अर्ज अंशतः मान्य करण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) अपील क्र. ११६/२०१० अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
- २) अपिलार्थीच्या मुळ अर्जातील मुद्दा क्र. २ ची माहिती विस्तृत स्वरूपात असल्याने ती अवलोकनासाठी अपिलार्थीना ०७ दिवसात उपलब्ध करून द्यावी व त्यांनी निवडलेल्या ५० कागदपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती त्यांना विनामूल्य पुरवाव्यात. अपिलार्थीनी जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात ०७ दिवसात समक्ष उपस्थित राहून माहितीचे अवलोकन करावे.
- ३) जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा यांनी अपिलार्थीना १९ दिवस विलंबाने माहिती पुरवून अधिनियमाचे कलम ७(१) चे उल्लंघन केले. त्यामुळे त्यांचेवर अधिनियमातील कलम २०(१) नुसार रक्कम रु.४,७५० ची शास्ती लादण्यात येत आहे. ती त्यांचे पगारातून पाच मासिक समान हप्त्यात वसूल करावी व त्याचा भरणा लेखाशिर्ष "००७० इतर प्रशासनिक सेवा, ६० इतर सेवा, ८०० इतर जमा रक्कम १८ माहितीचा अधिकार ००७०-००६१" या खाली शासकीय कोषागारात करणेत यावा.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रतः-

१. श्री. वेढू आनंदा भिल, मु.पो. कळंबू ता. शहादा, जि. नंदूरबार.
२. जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, ग्रामपंचायत विभाग, शहादा यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, शहादा यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१९३७/२००९
दिनांक :- २२.१२.२०१०

१. श्री. पुरुषोत्तम रामदास जोशी, : अपिलार्थी : उपस्थित
६-ब, शिवशंकर वसाहत, चिलाडे रोड,
धुळे, जि.धुळे.

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती,
संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
अध्यक्ष, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती,
संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २०/११/२००९ रोजी (फेर दाखल दिनांक १७/०८/२०१०) दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. ०७/०८/२००९ अन्वये अध्यक्ष, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती संचलित विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांचेकडून दोन मुद्द्यांवर माहिती मागितली आहे. या अर्जाद्वारे त्यांनी ग.ना.डांगे व रा.र. नवले या कर्मचा-यांच्या नियुक्तीसाठी त्यावेळी निर्धारित केलेल्या आवश्यक शैक्षणिक अर्हता प्रमाणपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती मागितल्या आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, नंदुरबार यांनी त्यांचे पत्र दि. ०७/०९/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना असे कळविले की, या संदर्भातील माहिती या पूर्वी त्यांचे पत्र दि. ०४/०६/२००८ व दि.

१२/०८/२००८ रोजीच्या पत्राद्वारे कळविण्यात आलेले आहे. त्यामुळे सदर पत्राच्या वेगळ्या उत्तराची कोणतीही आवश्यकता नाही. अपिलार्थी यांनी त्याचा अर्ज दि. २९/०९/२००९ अन्वये प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचेकडे मूळ अर्जात नमूद केल्याप्रमाणे माहिती दिली नाही असे कारण दर्शवून प्रथम अपील दाखल केले. या अपिल अर्जात असे नमूद आहे की, दिनाक ०४/०६/२००८ व दिनांक १२/०८/२००८ या पत्राद्वारे प्रमाणपत्रांच्या प्रती मिळालेल्या नाहीत.

आज सुनावणीचे दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तिवाद केला की, त्यांनी मूळ अर्जात मागणी केलेल्या दोन कर्मचा-याच्या प्रमाणपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती अद्याप मिळालेल्या नाहीत. तसेच, विलंबाबात संबंधित जन माहिती अधिकारी यांना दंड लावावा अशीही मागणी केली. जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, नंदूरबार तसेच जन अपिलीय अधिकारी तथा तत्कालीन अध्यक्ष डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, नंदूरबार यांनी व त्यांचे वतीने वकील श्री. के.के. पाटील यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थी यांनी मागितलेली माहिती ही कर्मचा-यांची वैयक्तिक माहिती आहे. संबंधित संस्था ही ग्रामीण व आदिवासी भागात कार्य करत आहे. सर्व नेमणूका ह्या शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे केल्या जातात. अपिलार्थी यांनी मागितलेली माहिती वैयक्तिक स्वरूपाची असल्याने कलम ८ नुसार ती देता येणार नाही कारण या माहितीमुळे कोणतेही सार्वजनिक हित साधले जाणार नाही. अपिलार्थी यांनी वेळोवेळी मागितलेली माहिती त्यांना पुरविलेली आहे. तथापी ते नव्याने अर्ज करून माहिती मागवित आहेत. अपिलार्थी हे त्रास देण्याच्या उद्देशाने व संस्थेचे कामकाज सुरळीतपणे न चालण्याच्या दृष्टीने अर्ज करत आहेत. अपिलार्थी यांनी त्यांचा लेखी युक्तिवाद दाखल केला आहे. जन माहिती अधिकारी तथा सचिव दिनांक ०४/०६/२००८ व दिनांक १२/०८/२००८ च्या पत्राच्या प्रती दाखवू शकले नाहीत. अपिलीय अधिकारी तथा अध्यक्ष, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, नंदूरबार यांनी असा खुलासा केला की, त्यांनी दि. २६/१०/२००९ रोजी प्रथम अपील अर्जावर सुनावणी घेतली. या सुनावणीचे वेळी अपिलार्थी श्री. जोशी यांना संदर्भीय माहिती ते कोणत्या हेतूने मागत आहेत तसेच त्यांचा संस्थेशी संबंध काय याबाबत विचारणा केली असता श्री. जोशी कोणतेही समाधानकारक उत्तर देऊ शकले नाहीत. श्री. जोशी यांचा संबंध नसतांनाही त्यांना वेळोवेळी मागितलेली माहिती देण्यात आलेली आहे. प्राप्त परिस्थितीत आवश्यकता नसल्याने या पेक्षा अधिक माहिती देण्याचे निर्देश देण्यात येत नाहीत असे निर्णयात नमूद करून अपिलार्थी

यांचे अपील नामंजूर करण्यात आले.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व प्रतिवादी यांचा युक्तिवाद पाहता असे दिसुन येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती दिलेली नाही. तसेच अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या निर्णयात अपिलार्थीचा माहिती मागण्याबाबतचा हेतु व त्यांचा संस्थेशी संबंध हे मुद्दे उपस्थित केले आहेत. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ कलम ६(२) नुसार अर्जदारास कोणतीही कारणे देण्यास अथावा कोणताही वैयक्तीक तपशिल देण्यास भाग पाडण्यात येणार नाही. आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी तथा जन अपिलीय अधिकारी यांचे वकीलांनी माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम ८ चा मुद्दा नव्याने उपस्थित केला. माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम ८ चे चुकीचे interpretation अपिलीय अधिकारी यांनी केले आहे. या कलमाच्या परंतुकामध्ये हेही नमूद आहे की, जी माहिती संसदेला व राज्यविधान मंडळाला द्यायला नकार देता येणार नाही ती माहिती कोणत्याही व्यक्तीला नाकारता येणार नाही. अपीलीय अधिकारी तथा अध्यक्ष, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, संचलित विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांनी प्रथम अपिलाचा आदेश हा माहितीचा अधिकार, अधिनियम, २००५ मधील कलमांचा अभ्यास न करता दिलेला दिसुन येतो म्हणून याबाबत त्यांना समज देण्यासाठी या निर्णयाची एक प्रत सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त यांना देण्यात यावी. या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी असेही सांगितले की, ही माहिती देण्यास त्रयस्थ पक्ष म्हणून संबंधितांचा नकार आहे. तथापि, त्यांनी उपलब्ध करून दिलेल्या कागदपत्रांवरून संबंधित त्रयस्थ पक्षास विचारल्याबाबत व त्यांच्या उत्तराबाबत काहीही पत्रव्यवहार ते दाखल करू शकले नाहीत. त्यामुळे त्यांचे हे म्हणणे स्वीकारण्यासारखे नाही. तसेच, अधिनियमातील कलम ११ नुसार जरी त्रयस्थ पक्षाने माहिती देण्यास नकार दिला तरी जन माहिती अधिकारी यांनी साकल्याने विचार करून निर्णय द्यावयाचा आहे. अपिलार्थी यांनी प्रमाणपत्रांच्या झोरॉक्सप्रती मागितल्या आहेत यामध्ये वैयक्तिक असे काही नाही. त्यामुळे व्यक्तीच्या खाजगी बाबतीत आगंतुक हस्तक्षेप होण्यासारखे नाही. उपरोक्त विवेचनाचा विचार करता जन माहिती अधिकारी यांना असा आदेश देण्यात येतो की, अपिलार्थी यांनी त्यांचे मूळ अर्जात मागणी केलेली माहिती म्हणजे

प्रमाणपत्रांच्या प्रती संबंधितांना हे आदेश प्राप्त होतात १५ दिवसांचे आत विनामूल्य शीघ्र टपालाद्वारे द्याव्यात. तसेच, जन माहिती अधिकारी सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती संचलीत कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा यांनी अपिलार्थी यांना माहिती देण्यास टाळाटाळ केली व अधिनियमातील कलम ७(१) नुसार विहीत वेळेत माहिती पुरविली नाही त्यामुळे ते अधिनियमातील कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती हे यांचेवर रुपये २५,०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. अशाप्रकारे अपील मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांनी अपीलार्थी यांना मूळ अर्जात मागणी केलेली माहिती हा आदेश प्राप्त होताच १५ दिवसात शीघ्र टपालाने पुरवावी.
- २) जन माहिती अधिकारी तथा डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांचेवर अधिनियमातील कलम २०(१) नुसार रु. २५,०००/- ची शास्ती लादण्यात येते. त्याचा भरणा लेखाशिर्ष "००७० इतर प्रशासनिक सेवा, ६० इतर सेवा, ८०० इतर जमा रक्कम १८ माहितीचा अधिकार ००७०-००६१" या खाली शासकीय कोषागारात करणेत यावा.

नाशिक

दिनांक

२१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री. पुरुषोत्तम रामदास जोशी, ६-ब, शिवशंकर वसाहत, चिलाडे रोड, धुळे
२. जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जन आपिलीय अधिकारी तथा अध्यक्ष, डॉ. हेडगेवार सेवा समिती, संचलित कृषी विज्ञान केंद्र, कोळदा, जि. नंदुरबार यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, नंदुरबार यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/११५
दिनांक २२-१२-२०१०

१ श्री. अंतोन शामसुंदर गायकवाड
नागापूर, बेथेल चर्चच्या मागे, ता.जि.अहमदनगर.

अपिलार्थी अनुपस्थित

विरुद्ध

- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
कनिष्ठ अभियंता,
म.रा.वि.कं.मर्या. ग्रामीण कक्ष-२, शेवगांव,
जि. अहमदनगर
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
कार्यकारी अभियंता,
म.रा.वि.वि.कं.मर्या. ग्रामीण विभाग, अहमदनगर,
जि.अहमदनगर

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २५/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि.१५/०७/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता, म.रा.वि.वि.कं.मर्या. ग्रामीण कक्ष-२, शेवगांव, जि. अहमदनगर यांचेकडून खानापूर, ता. शेवगांव येथील मच्छिंद्र रामभाऊ गुजर यांना कोणत्या कागदपत्रांचे आधारे विद्युत कनेक्शन दिले व मंजूर केले बाबतची माहिती मागितली आहे. जनमाहिती अधिकारी तथा असि.इंजिनिअर, शेवगांव यांनी अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती त्यांचे पत्र दिनांक ०३/१२/२००९ द्वारे, त्या पत्रासोबत चार पत्रांच्या साक्षात्कित प्रती जोडून अर्जदारास दिली आहे. या पत्रांवरुन असे दिसते की, श्री.मच्छिंद्र रामभाऊ गुजर यांना ३ फेजचे कनेक्शन विभागीय कार्यालयाने मंजूर केलेले आहे, एक पोलची मंजूरी झालेली आहे. तसेच

५ एच.पी.चे श्री फेज कनेक्शन मंजूर करण्यात आले आहे. ग्रामपंचायत खानापूर कार्यालयाने श्री. मच्छिंद्र रामभाऊ गुजर यांना दिलेल्या नमुना नं.८ ची प्रत तसेच ग्रामपंचायत खानापूर यांचे नाहरकत प्रमाणपत्रही जोडले आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती प्राप्त न झाल्याचे कारण दर्शवून त्यांचा अर्ज दि. ०५/११/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता ग्रामीण, म.रा.वि.वि.कंपनी मर्यादित, अहमदनगर यांनी अपील अर्जावरील सुनावणीसाठी दि. २६/११/०९ अशी तारीख निश्चित करून संबंधितांना कळविले. तथापि, तदनंतर ती सुनावणी पुढे ढकलून दि.०३/१२/०९ रोजी निश्चित केली. या सुनावणीनंतर काय आदेश पारित झाले हे आयोगाकडील उपलब्ध कागदपत्रांत दिसून येत नाहीत. आज सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी, जनमाहिती अधिकारी, जन अपिलीय अधिकारी हे उपस्थित नाहीत. अपिलार्थी यांनी आयोगाकाडे कलम १९ (३) खाली केलेल्या अपिलामध्ये असे कारण नमूद केले आहे की, विनिर्दोष्ट केलेल्या वेळेत माहिती दिलेली नाही, अपिलार्थी गैरहजर असल्याने द्वितीय अपील हाच त्यांचा युक्तिवाद समजण्यात येत आहे.

उपरोक्त विवेचनावरून असे दिसून येते की, असि. इंजिनिअर, शेवगांव यांनी माहिती अधिकार अधिनियम कलम ७ (१) नुसार ३० दिवसात माहिती दिलेली नाही. त्यांनी १११ दिवस इतक्या विलंबाने माहिती दिलेली आहे. त्यामुळे अनियमाच्या कलम २० (१) नुसार ते शास्तीस पात्र होत आहेत. त्यामुळे तत्कालीन जनमाहिती अधिकारी तथा असि.इंजिनिअर यांना रुपये २५,०००/- ची शास्ती का लावण्यात येवू नये याबाबतचा खुलासा हे आदेश प्राप्त होताच त्यांनी आयोगास ३० दिवसांच्या आत सादर करावा. विहीत मुदतीत खुलासा सादर न केल्यास त्यांचे काही एक म्हणणे नाही असे गृहीत धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

उपरोक्त विवेचनाच्या आधारे अपील अंशतः मान्य करून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

आदेश

१. अपील क्र. १५/२०१० अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. जनमाहिती अधिकारी तथा तत्कालीन असि.इंजिनिअर, शेवगांव यांनी अधिनियमाद्वारे विहीत केलेल्या मुदतीत माहिती न देवून अधिनियमाच्या ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने ते

अधिनिमयाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र होत आहेत. त्यामुळे या प्रकरणाशी संबंधित जन माहिती अधिकारी तथा असि.इंजि.शेवगांव यांचेवर रुपये २५,०००/- ची शास्ती का लादू नये याबतचा खूलासा हे आदेश प्राप्त होताच ३० दिवसांत आयोगाकडे सादर करावा. विहीत मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास जन माहिती अधिकारी, यांचे काही म्हणणे नाही असे समजून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री अंतोन शामसुंदर गायकवाड, नागापूर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता.जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता, म.रा.वि.कं.मर्या. ग्रामीण कक्ष-२, शेवगांव, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता (ग्रामिण), म.रा.वि.वि.कं.मर्या. ग्रामीण विभाग, अहमदनगर, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/११७/२०१०
दिनांक २२-१२-२०१०

१ डॉ.केशव कुमार सिंह,
रो बंगलो नं.१०, निलम पार्क, पाईपलाईन रोड (MIDC),
विवेकानंद नगर, आनंदवली, नाशिक-४ २२०१३

अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
रजिष्ट्रार, पुणे विद्यापीठ, पुणे.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
कुलसचिव, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०४/१२/२००९ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा मूळ अर्ज दि. ०८/०४/२००९ नुसार रजिष्ट्रार/माहिती अधिकारी कार्यालय, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांचेकडे माहिती प्राप्त करण्यासाठी इंग्लिशमधील अर्ज दाखल केला आहे. या अर्जानुसार अपिलार्थी यांनी त्यांच्या स्वतःच्या डायरेक्टर पदाच्या नेमणूकी संदर्भात खालीलप्रमाणे एकुण ५ मुद्यांवर माहिती मागविली आहे. The result of reconsideration with full details since 9th February, 2009, The action taken against V.N.Pawar, (Member of Executive Council) Action taken on fax dated 16/1/2008 and resubmitted on 2nd February, 2009, Necessary action taken by University for appointment of Director, How an Incharge Director was allowed to function.

आयोगाकडे उपलब्ध कागदपत्रांवरून असे आढळून येते की, जन माहिती अधिकारी, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ४/५/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना असे कळविले आहे की, अपिलार्थीनी मागणी केलेली माहिती उपकुलसचिव, शैक्षणिक विभाग, पुणे-७ यांचेकडून प्राप्त इ

आलेली आहे व ती पुढीलप्रमाणे - सचिव, नाशिक जिल्हा मराठा विद्याप्रसारक समाज, नाशिक यांना दिनांक १६/०१/२००८ च्या अर्जाबाबत अभिप्राय मागविण्यांत आलेले आहेत. तसेच दिनांक २ व ९ फेब्रुवारी, २००९ च्या पत्रासंदर्भात करावयाच्या कार्यवाही संदर्भात आदेशाची टिपणी सादर केली आहे. सदरबाबत आदेश प्राप्त होताच अपिलार्थीना तसे कळविण्यांत येईल. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी अर्ज दिनांक ११/०९/२००९ नुसार रजिष्ट्रार, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. जन अपिलीय अधिकारी तथा कुलसचिव, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांनी प्रस्तुत अपीलावर दिनांक २७/१०/२००९ रोजी सुनावणी घेतली व त्यांचे पत्र दिनांक २७/१०/२००९ नुसार आदेश पारित केले. त्यात असे नमूद केले आहे की, दिनांक २ व ९ फेब्रुवारी, २००९ च्या पत्रांच्या संदर्भात आदेशासाठी जी टिपणी सादर केली आहे, त्या टिपणीवरचा आदेश प्राप्त इ गाल्यानंतर उप कुलसचिव, शैक्षणिक विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांनी अपिलार्थी यांना त्याबाबतची माहिती द्यावी आणि अपील निकाली काढले. या निर्णयात असेही नमूद केले आहे की, सचिव, नाशिक जिल्हा मराठा विद्याप्रसारक समाज, नाशिक यांना दिनांक १६/१/२००८ च्या अर्जाबाबतचा अभिप्राय मागविण्यात आला आहे, तो अभिप्राय अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

थोडक्यात नाशिक जिल्हा मराठा विद्याप्रसारक समाज, नाशिक या संस्थेने डायरेक्टर पदाची मान्यता रद्द केलेबाबतची जी माहिती अपिलार्थी यांनी मागणी केली आहे ती जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे उपलब्ध रेकार्डनुसार विहित वेळेत पुरविली आहे, तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनीही सुनावणी घेवून आदेश पारित केले आहेत. अपिलार्थीनी मागणी केलेल्या माहितीमध्ये काही मुह्यांद्वारे जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय मागितले आहेत, केलेल्या कार्यवाहीची कारणे मागितली आहेत. माहितीच्या अधिकार अधिनियमातील तरतूदीनुसार जन माहिती अधिकारी यांनी अभिप्राय देणे गरजेचे नसल्याने, त्या बाबी वगळता इतर मुह्यांची उत्तरे दिली आहेत.

आज सुनावणीचे दिवशी अपिलार्थी, जन माहिती अधिकारी, जन अपिलीय अधिकारी हे गैरहजर आहेत. तथापी आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उपरोक्त विवेचन पाहता जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचेकडे उपलब्ध कागदपत्रांच्या आधारे अपिलार्थीनी मागणी केलेल्या मूळ अर्जाची माहिती पुरविली असल्याने अपील निकाली काढण्यात येत असून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत

आदेश

१. अपील क्रमांक ११७/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ डॉ.केशव कुमार सिंह, रो बंगलो नं.१०, निलम पार्क, पाईपलाईन रोड (MIDC), विवेकानंद नगर, आनंदवली, नाशिक-४२२०१३.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा रजिष्ट्रार, पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे-७ यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कुलसचिव, पुणे विद्यापीठ, पुणे-७ यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/११९
दिनांक २२-१२-२०१०

१ श्रीमती चंद्रकला नामदेव शेवाळे
श्रधा सबुरी, सप्तशृंगी कॉलनी,
मालेगांव कॅम्प, ता.मालेगांव, जि. नाशिक

अपिलार्थी अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा,
ता.सुरगाणा, जि.नाशिक.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : प्रतिनिधी
प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा,
ता.सुरगाणा, जि. नाशिक.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १५/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि.२७/०७/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांचेकडे एकुण ९ मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. ही माहिती नोंदणीकृत / शीघ्र टपालाने हवी आहे असे नमूद केले आहे. ही माहिती दिनांक ०२/१२/२००४ ते ३१/१२/२००४ पर्यंतच्या त्यांच्या स्वतःच्या मेडीकल रजेसंदर्भातल्या विविध मुद्यांबाबतची आहे, जे त्यांनी सविस्तरपणे त्यांच्या अर्जात नमूद केले आहेत. माहिती प्राप्त न इत्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.०६/०९/२००९ नुसार (अपिलीय अधिका-यांकडे प्राप्त दिनांक ०९/१०/२००९) अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. या अपील अर्जामध्ये, जन

माहिती अधिकारी, यांनी दि.२५/०८/२००९ चे पत्रान्वये दिशाभूल करून माहिती देण्याचे टाळ्ले आहे असे कारण नमूद केले आहे. अपिलार्थीनी आयोगाकडे अधिनियमातील कलम १९(३) अन्वये दाखल केलेल्या अर्जात माहिती न देणे, दिशाभूल करणे, अपिलीय अधिका-याकडे सुनावणीस हजर राहूनही, त्यांनी माहिती देण्याचे कबूल करूनही माहिती दिली नाही अशी अपिलाची कारणे नमूद केली आहेत. अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी अपिलाची सुनावणी दि. ०९/११/२००९ रोजी घेवून दि.११/११/२००९ रोजी आदेश पारित केले. या आदेशात असे नमूद केले आहे की,- माहिती अधिकारी यांनी २५/०८/२००९ चे पत्रान्वये माहितीचे उत्तर यू.पी.सी. पोष्टाने पाठविले आहे. माहिती अधिनियमाच्या कलम ७(१) नुसार ३० दिवसांच्या आंत पाठविलेली आहे. तसेच अपिलार्थी श्रीमती शेवाळे यांची रजा ही बेकायदेशीर कशी आहे याबाबतचे विवेचन दिले आहे, आणि अपिलार्थीच्या पतीने केलेल्या माहिती अधिकाराखालील अर्जाबाबत विवेचन दिले आहे.

आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीना दि.२५/०८/२००९ च्या पत्रान्वये माहिती दिली आहे. परंतु त्यांनी दाखल केलेले २५/०८/२००९ चे पत्र पाहता असे दिसून येते की, या पत्राद्वारे मुददा क्रं. १ ते ९ बाबत कोणतीही माहिती दिलेली नाही व इतरच मूळ अर्जातील माहितीच्या मागणीशी विसंगत मजकूर नमूद केलेला आहे. जन माहिती अधिकारी यांना ९ मुदयांवर दिलेली (मूळ अर्जातील कारणे मागणारा भाग वगळून) मुददेसुद माहिती दाखवा असे विचारले असता किंवा ही माहिती तदनंतर पाठविली असल्यास त्या माहितीची प्रत दाखल करण्यास सांगितली असता उप-प्राचार्य निरुत्तर झाले अशी कोणतीही पत्रे ते दाखवू शकले नाहीत. त्यामुळे अपिलार्थी यांना जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती पाठविली नसल्याने, प्रथम अपीलावर प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी दिलेले आदेशही विसंगत व चूकीचे आहेत. अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांचे प्रतिनिधी अपिलार्थीना पाठविलेली मुददेनिहाय माहिती दाखवू शकले नाहीत. तरी जनमाहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांना असे आदेशित करण्यांत येते की, अपिलार्थीनी मूळ अर्जात

मागितलेली ९ मुदयांवरील माहिती त्यांनी अर्जदारास १५ दिवसांत विनामूल्य नोंदणीकृत पोहोच देय टपालाद्वारे पाठवावी.

उपरोक्त विवेचन, आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, जन माहिती अधिकारी आणि जन अपिलीय अधिकारी यांचा युक्तिवाद पहाता असे आढळून येते की अपिलार्थीना त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती न देऊन जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी माहितीचा अधिकारी अधिनियम २००५च्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार ते शास्तीस पात्र होत आहेत. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांचेवर रुपये २५,०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. या रकमेची वसूली त्यांचे पगारातून ५ मासिक समान हप्त्यात करून त्या रकमेचा भरणा शासकीय कोषागारात करावा.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी प्रथम अपिलाचा निर्णय चुकीचा देऊन अधिनियमाच्या कलम १९(१) चे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे सह संचालक, उच्च शिक्षण विभाग, पुणे यांचेकडे अशी शिफारस करण्यांत येते की, अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांना समज देण्यात यावी. यासाठी या निर्णयाची एक प्रत सह संचालक, उच्च शिक्षण विभाग, पुणे यांचेकडे पाठविण्यात यावी.

उपरोक्त विवेचन पाहता अपील मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. जनमाहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी अपिलार्थीनी त्यांचे मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली ९ मुदयांवरची माहिती अपिलार्थीना १५ दिवसांत विनामूल्य पोहचदेय टपालाद्वारे पाठवावी.
२. जनमाहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांनी अपिलार्थीस माहिती न देवून अधिनियमाचे कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे व ते अधिनियमाच्या कलम २०(१) नूसार शास्तीस पात्र

आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांचेवर रूपये २५,०००/- ची शास्ती लादण्यांत येत आहे. ही शास्ती त्यांचे पगारातून ५ मासिक समान हप्त्यात वसूल करून, त्या रकमेचा भरणा "००७० इतर प्रशासनिक सेवा, ६० इतर सेवा, ८०० इतर जमा रक्कम १८ माहितीचा अधिकार ००७०- ००६१", या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात करणेत यावा.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्रीमती चंद्रकला नामदेव शेवाळे, श्रधा-सबुरी, सप्तशृंग कॉलनी, मालेगांव कॅम्प, ता. मालेगांव, जि. नाशिक.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि.नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सुरगाणा, ता.सुरगाणा, जि. नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सह संचालक, उच्च शिक्षण विभाग, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१४१
दिनांक २२-१२-२०१०

१ श्री.गोकुळ त्रिबक शिंदे,
मु.पो.लोणी खुर्द, ता.राहता, जि.अहमदनगर

अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उप विभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,
अलिबाग, जि.रायगड
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : प्रतिनिधी
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
अलिबाग, जि.रायगड.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २२/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. ०७/१०/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अलिबाग, जि.रायगड यांचेकडून दिनांक ०१/०४/२००८ ते ३१/१/२००९ या कालावधीतील देयकांची रक्कम, मोजमाप पुस्तकांच्या छायांकीत प्रती, मंजूर अंदाजपत्रकाची छायांकीत प्रत अशा एकुण १० मुद्यांवर माहिती मागितली आहे.

माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २६/११/२००९ अन्वये अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अलिबाग यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अलीबाग यांनी दिनांक १४/१२/२००९ रोजी सुनावणी घेतली व त्यांचे पत्र दिनांक

०२/०१/२०१० नुसार असे आदेश पारित केले की, जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अलिबाग यांनी सदर माहिती दोन आठवड्यामध्ये अपिलकार यांना द्यावी.

आज सुनावणीचे दिवशी अपिलार्थी उपस्थित आहेत व त्यांनी राज्य माहिती आयोगास उद्देशून लिहिलेले दिनांक २१/१२/२०१० रोजीचे पत्र दाखल केले. त्यामध्ये असे नमूद आहे की, "प्रथम अपिलाच्या सुनावणीनंतर जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती पाठविली नाही. दरम्यानच्या काळात मी अलिबाग येथे गेलो असता मला हवी असलेली माहिती समक्ष बघितली आणि मला लेखी माहितीची आवश्यकता नसल्याने द्वितीय अपील अर्ज निकाली काढावे." तसेच आज दिनांक २२/१२/२०१० रोजी अपिलार्थी यांनी रु.२०/- चा कोर्ट फी स्टॅप लावून माहिती संदर्भात त्यांची कोणतीही तक्रार राहिलेली नाही व अपील क्रमांक ११४/२०१० स्वाखुषीने मागे घेत असून ते रद्द करण्यांत यावे, अशी विनंती करणारा अर्ज दाखल केला आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेले कागदपत्रे व उपरोक्त विवेचन पाहता अपिलार्थी यांची अर्ज मागे घेण्याची विनंती मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ११४/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२२-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

१ श्री.गोकुळ त्रिंबक शिंदे, मु.पो.लोणी खुर्द, ता.राहता, जि.अहमदनगर

- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अलिबाग, जि.रायगड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अलिबाग, जि.रायगड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.